

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 15. Faustus Rejensis magni nominis Episcopus sub prætextu
Prædestinatiani erroris ex decreto Synodi Arelatensis, ac Lugdunensis
confutandi Sancti Augustini doctrinam impugnat. Ubi plura de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

rarum oraculis, miraculorum signis adjuvit. Hanc autem non esse veram gratiam scribit Prosper in Epistolâ ad Demetriadem, sed illam, quâ Deus intrinsecus operatur, cum illa omnia exterius tantum animum pulsent, neque differant à gratiâ Pelagianorum, quæ consistebat in lege, doctrinâ, miraculis &c. ut fusè narrat Sanctus Augustinus in libro de Gratiâ Christi. Rursus capite 5. tradit, gentes, quibus non uti Hebræis Numen se manifestavit, non esse excusabiles *Adhibita enim, inquit, semper est uniuersis hominibus quædam superna mensura doctrinæ, quæ est parioris, occultiorisque gratiæ fuit, sufficit tamen sicut Dominus iudicavit, quibusdam ad remedium, omnibus ad testimonium.* At noster Prosper canit cap. 37.

*Non autem rectè, nec verè dicitur illos,
Qui sunt exortes divini muneris, & quos
Gratiâ neglexit, degentes mortis in umbrâ,
Peccati non esse reos, quia recta gerendi
Non data sit virtus. Natura compede vincas
Procubuisse negant &c.*

Ubi ex peccato originis tradit hominem jure optimo gratiâ privari. Præterea idem Scriptor capite ultimo satis timidè de prædestinatione loquitur, imò scientiam illi præviam non semel ponere videtur, dum illam objectionem sibi opponens, frustra *norbrare, & laborare, si ex incommutabili proposito ejus Christianæ gratiæ subsistit electio;* ita ibi respondet: *Non intelligunt scientiam Dei, quæ & præterita, & præsentia, & futura complectitur, tempore non teneri, & cum id paucis explicasset concludit: Hæc autem æterna, & semper tranquilla cognitio nullâ nos urget necessitate peccandi &c.* Ibidem electionem ad gratiam finè meritis adstruit, electionem verò ad gloriam ex meritis suspendit; *Deus ergo his, quos eligit finè meritis, dat unâ orientur ex meritis; Et frustra dicitur, quod ratio operandi non sit in electis, cum etiam ad hoc operentur, ut electi sint.* At Sanctus Prosper in Epistolâ ad Rufinum generosiùs divinæ prædestinationis decretum defendit, ac solidiùs illud communit, quod & in responsione ad Genuenses, aliosque itidem præstat. Et ut uno verbo concludam, nunquam me iudice unus, idemque auctor fuit horum librorum, & poematis contra Ingratos; Et Prosper, qui ubique Sanctum Augustinum laudat, in his etiam libris de vocatione Gentium eundem certè nominasset, si illorum scriptor fuisset.

Quarè existimo auctorem horum librorum de vocatione gentium medium quid sapere inter Semipelagianos, & Sanctum Augustinum, quem etiam mollem Augustinianum dixeris, cum Prosper inter rigidos meritò reponendus sit. Ille quidè lib. 1. cap. 8. & 9. Semipelagianismum suffocat, dum probat fidem, & perseverantiam esse dona Dei, undè non possum ad Vossium accedere, dum scribit, Hilarium Arelatensem esse fortè illorum librorum auctorem, nam Hilarius cum Semipelagianis teste Prospero in Epistolâ ad Augustinum sentiebat. Sed de his satis. Illud tamen moneo me ita de Prosperi libris iudicare, ut in hoc opere vulgarem de illis sententiam quandoque secutus sim.

De hoc Prospero Herrera, & Elsius Augustiniani Scriptores plura commenti sunt, fuisse patriâ Lemovicensem, anno 399. degisse Carthagine, fuisse discipulum Sancti Augustini, & anno demum 426. ex Africâ in Gallias rediisse, quæ uti finè teste dicuntur, ita nullam apud Lectores fidem inveniunt. Certè Prosper in Epistolâ ad Augustinum scriptâ anno 429. ita satur initio: *Ignotus quidè tibi facie, sed*

jam aliquatenus se reminiscari animo, ac sermone compertus &c. ut planè supinam ignorantiam redoleat, quod ajunt, Prosperum in Africâ fuisse discipulum Sancti Augustini. Sancti Prosperi vitam posterorum memoriæ tradere tentavit Jo: Antonius Flaminus, quem sanè alterius Prosperi gesta scribere dicerem, nisi ex librorum indice de nostro hoc Aquitano eum loqui intelligerem; Sed Deus bone quas ibi fabulas necit! Ut enim omitam scribi ab eodem illum in Asiam profectum, aliave, quæ reprehendimus ad annum 451. narrat, eundem postquam aliquandiu ibi (dubium Calchedone, an Romæ?) post Synodum commoratus est, electum Antistitem Regiensem, mortuum verò anno 466. Pontificatûs 22. cum inter Synodum Calchedonensem, & diem mortis quindecim tantum anni numerentur; Insuper mortuum asserit *Marciano Romano tenente Imperium*, cum Marcianus antè novennium decesserit, nempe anno 447. & Hilario II. Pontifice Max. cum unus tantum Hilarius seu Hilarus Summus Pontifex fuerit. Prospero tribuit libros de promissionibus, at cur ex illis Prosperum non semel in Africâ fuisse cognovit, ut hoc ipsum in ejus vitâ recenseret? Libros de vitâ contemplativâ inscriptos ait Juliano Summo Pontifici, cum nullus fuerit hujus nominis Papa, & Julianus ille Episcopus fuerit; Alia quæ addit planè sunt de communi, ut ajunt, unius Confessoris Pontificis. Sed Prospero satis laudum dat Ecclesia Romana, quæ in Martyrologio hæc de eodem recitat: *Apud Regium Sancti Prosperi Aquitani ejusdem Urbis Episcopi, eruditione, ac pietate insignis, qui adversus Pelagianos pro fide Catholicâ strenuè decertavit.*

CAPUT XV.

Faustus Rejenis magni nominis Episcopus sub prætextu Prædestinatiani erroris ex decreto Synodi Arelatensis ac Lugdunensis consultandi Sancti Augustini doctrinam impugnat. Ubi plura de Prædestinatianis, de Epistolâ Fausti ad Lucidum, atque de utraque Synodo disquiruntur.

Faustus Rejorum Antistes in ore famæ in Galliis versabatur, & provinciæ Episcopi ab ejusdem sententiâ pendebant. Sidonius & Epistolis, & carminibus ad Faustum datis eundem supra cæteros illius ætatis Præsules ad sidera usque effert. Sanctus Patiens Episcopus Lugdunensis, cum celeberrimam Sancti Justi Basilicam consecrare, atque ad encaniam peragenda plurimi Antistites convenissent, Faustus ornatum precibus exoratus luculentam orationem habuit, excipiente, ac plurimum commendante unâ cum reliquis eodem Sidonio. Ruricius vir nobilissimus, ac postea Lemovicensis Episcopus, cum de abdicandâ uxore, liberis, ac ditissimo patrimonio deliberaret, Fausto per literas hoc ipsum significavit, quem nuncupare solebat: *Patrem optimum, & Pastorem egregium*, ex lib. 1. Epist. 2. Et quidè universi Arelatensis Provinciæ Episcopi tantum Fausto detulere, ut in causâ Hermetis Diensis ad Hilarum Pontificem eidem legationem injunxerint. Faustus veteri suorum Lerinensium concellitarum, ac Cassiani Magistri opinioni inhærens Augustini sententiam de efficaci electorum prædestinatione hac occasione impugnavit. Fama erat, nonnullos ita Sancti Doctoris sententiam de gratuitâ prædestinatione defendere, ut in absurdos prorsus errores declinarent, quos Augustiniani dogmatis adversarii tali-

altiùs exaggerabant. Leontius Arelatensis Antistes, qui ex Hilari decreto in Galliis Synodos cogebat, ut è provinciâ horrida illa opinionum portenta, quæ à nonnullis defendi rumor erat, averruncaret, Concilium Arelate indixit, in quo cum plurima contrà nova, ac periculosa dogmata Patres statuisent, uni Fausto communi consensu injunctum fuit, ut editis libris ea fufius pertractaret, de quibus in Synodo actitatum fuerat. Testatur hoc Faustus in præfatione ad Leontium: *Quòd pro sollicitudine, inquit, pastoralis, beate Papa Leonti, in condemnando prædestinationis errore Concilium summorum Antistitum congregastis, universis Galliarum Ecclesiis præstitistis. Quòd verò ad ordinanda ea, quæ collatione publicâ doctissime protulistis, operam infirmis humeris, curamque mandastis, parùm, ut reor, tanto negotio, parùm sanctæ existimationi vestræ consulistis, & me iudicio charitatis, vos periculo electionis onerastis.* Hic Leontius, cui suam opus Faustus inscripsit, fuit Episcopus Arelatensis, ut patet ex literis Hilari Papæ, Fausti ad Felicem, & Ruricii ad Eonium, cujus verba inferius recitabo. Hæc dixi, quia Baronius ad annum 490. & sæpè alibi, & Saussajus ad diem 1. Decembris, alique putant, hunc Leontium esse Episcopum illum celebrem Forojuliensem, cui Cassianus decem priores collationes dedicavit, cujus etiam amicitia Sanctus Honoratus Abbas Lerinensis plurimum lætabatur. Hic renunciatus fuit Episcopus propè annum 410. ut cap. 3. probavimus; Leontius verò Arelatensis circè annum 460. undè corrigendum est Saussajus, qui res ab utroque gestas gravi hallucinatione uni Forojulienfi adscribit. Interim cum novi rursus errores in controversiâ de divinæ gratiæ auxiliis suborti essent, in Lugdunensi Synodo eorum pariter confutandorum cura eidem Fausto commissa fuit. Testatur hæc Faustus in fine ejusdem præfationis: *In quo quidem, inquit, opusculo post Arelatensis Concilii subscriptionem novis erroribus deprehensis adici aliqua Synodus Lugdunensis exegit.* At Faustus malâ fide, atque animo adversis Augustini sententiam præoccupato demandatum munus executus à rectiori dogmate exorbitavit; etenim sub prætextu Prædestinantiæ hæresis confutandæ duos de Gratiâ, & Libero Arbitrio libros scripturavit, in quibus sub alieno corio Augustinus vapulavit, nam ejusdem de gratuitâ prædestinatione sententiam totis lacertis impugnat, Massiliensium dogmata dudum à Sancto Doctore eversa restaurat, ac blasphemias, quas ab Hipponensi Præsule Prosper procul amoverat, eidem rursus imponit: uno verbo totus Anti-Augustinianus est; certè universa Sacri Codicis testimonia à Sancto Doctore laudata, ejusque interpretationes excutit, ut Joannes Maxentius ostendit in responsione ad Epistolam Hormisdæ. Unum, & breve quidem caput libri primi, nempe quartum inspiciamus, in eo Faustum è diametro contrà Augustinum pugnare, nec illos Recentiores, qui nuper pro Fausto laboriosas apologias enixi sunt, negaturos fuisse existimo, si rem extrâ partem studia considerassent: ibi enim cum Sancti Augustini sententiam de prædestinatione pluribus oppugnasset, concludit: *Si ergo unus ad vitam, alter ad perditionem, ut asserunt, est deputatus, sicut quidam Sanctorum dixit, non judicandi nascimur, sed judicari;* Habemus consistentem reum, qui enim toto eo capite contrà prædestinationem gratuitam deputat, non obscurè contrà Augustinum se stare profitetur; quis enim ille Sanctorum fuit, qui illam sententiam docuit, nisi Augustinus, qui sexcentis eam

locis, & subtilissimè tradidit, & validissimè propugnavit? Hinc olim scripserat idem Faustus ad Græcum, aliquid apud doctissimos in Augustini scriptis esse suspectum, nempe dogma de prædestinatione sine ullâ meritum prævisione. Præterea Faustus totus in eo est, ut suorum Lerinensium opiniones recoquat. Sæpè fidem ex viribus liberi arbitrii nasci docet: lib. 2. cap. 8. ait: *Undè hic extrâ legem positi accusantur increduli, nisi quia legem naturæ, cui fides juncta est, servare noluerunt? Undè objicitur incredulitas, nisi quia in promptu fuit credendi facultas? Liberi itaque arbitrii ratio facit ut remuneretur credens, ut damnetur incredulus.* Tradit etiam, posse nos absque Dei gratiâ petere, quærere, pulsare, ut eandem impetremus: illius verba recitavimus cap. 11.

Inter cæteros, qui Prædestinatioerroribus infecti cenfebantur, erat Lucidus nescio quis Presbyter, quem ut ab eo dogmate Faustus abduceret, Epistolam misit eundem amicè conveniens, quò horridam sententiam exueret, publicam, sin minus obsequeretur, delationem apud Synodum interminatus: hanc Epistolam subscribere undecim Episcopi, ac ipse etiam postea Lucidus. Fueritne ad Synodum Arelatensem evocatus Lucidus, vel illæ literæ in Synodo, aut antè, vel post ejusdem celebrationem subscriptæ ab Episcopis fuerint, inferius disquiretur. Certè legitur apud Faustum ejusdem Lucidi Epistola ad Patres Synodi Lugdunensis, ut vulgò putant, in quâ suorum errorum palinodiam canit. Baronius, Vossius, alique Prædestinianos refellendi provinciam à Patribus Fausto Rejenfi demandatam scribunt, quòd strenuè se gesserat in Lucido ad bonam frugem revocando; Faustum tamen inquit, ea suis libris inferuisse, quæ haud in mandatis habebat, quibus doctissimi illi Antistites minimè albos calculos addidissent. Ille quidem eo in opere totus Semipelagianus est, undè postea à Romanis Pontificibus, ac Patribus unanimi consensu reprobatus fuit. At cum de Prædestinantis gravis contentio paucis abhinc annis exarserit, nonnulla de eisdem præmittenda sunt, quò scriptorum Fausti exactior notitia habeatur.

In primis cum Faustus occasione erroris Prædestinantiæ profigandi Arelate, ac Lugduni Synodos coactas testetur, de hac hominum sectâ videndum est, undè nam, ac quo tempore emerferit. Primus, qui hujus sectæ mentionem fecit, fuit Prosper Tiro, cujus Chronicon legitur tomo 5. Bibl. Patr. par. 3. edit. Colon. A. 1618. hic enim ad annum Honorii XXIII. ait: *Prædestinatorum hæresis, quæ ab Augustini libris malè intellectis accepisse dicitur initium, his temporibus serpere exorsa est.* Cum verò Honorius anno 395. die 17. Januarii mortuò Theodosio Patre imperium indeptus sit, anno 417. Prædestinatorum hæresis ex Tirone prorupit. Sigebertus ad annum 415. illam recitat; ejusdem mentionem etiam faciunt Faustus in præfatione ad Leontium, ac Arnobius junior in Expositione Palsterii. Mirari soleo, homines eruditos Prospero Tironi adeò confidenter fidem præstitisse, cum idem non tyro, sed puer in chronologiâ appareat, totus in historiâ hospes, ac omnium, quæ literis prodidit, imperitissimus: id paucis ostendo in iis, quæ scribit imperante Honorio contigisse. Anno III. Honorii, nempe 397. Æræ Christianæ recitat Innocentii pontificatum, cujus electio paracta est anno 402. Anno VI. Pelagianæ hæreseos meminit, at non anno 400. sed 411. eandem primitus innotuisse diximus lib. 1.

lib. 1. cap. 4. Anno VIII. Cælestinum pontificatum iniisse testatur, scilicet anno 402. cum anno 423. in Bonifacii locum subrogatus fuerit. Anno X. Radagaisum in Italiam irrupisse scribit, cum anno VI. id acciderit, ut ostendimus lib. 1. cap. 2. Anno XIV. ponit mortem Stilichonis, atque Nestorii hæresim, hoc est anno 408. cum tamen anno 428. Nestorius electus fuerit Antistes C-P. quo tantum anno ejusdem hæresis incepit. Anno XXVI. narrat, sedisse Romæ Sixtum, quo anno 421. erat Bonifacius, Sixtus verò post Cælestinum anno 432. Apostolicam cathedram obtinuit. Anno XXIX. affirmat decessisse Constantium Imperatorem Valentiniano octo annorum filio derelicto, qui tamen obiit anno Honorii XXVII. Valentiniano tertium ætatis annum vix ingresso. Anno XXXI. dicit Placidiam ab Honorio Romam relegatam, cum tamen Honorius imperaverit annos 29. menses 8. & Olympiodorus apud Photium Num. LXXX. Placidiam Constantinopolim ablegatam, & Philostorgius lib. 12. Byzantium translata dicant. Mallem Augiæ stabulum purgare, quàm Tironis hujus errores ex indice recitare. Profectò anno 417. nondum Sanctus Doctor de prædestinatione electorum scribere incepserat, sed anno insequenti in Epistolâ ad Sixtum, & libris contra Julianum postea editis famosam illam sententiam fusiùs tradidit, quam anno 417. in Epistolâ 106. ad Paulinum paucis indicaverat. Viderint ii, qui prædestinatianæ hæreseos chronologiam ex Prospero Tirone laudant, quali Scriptori fidem præstent.

Sirmondus in libello de hæresi eadem cap. 1. contendit anno circiter 424. apud Monachos Adrumetinos id genus sectæ emeruisse. Addit cap. 2. Prosperum, & Hilarium contra eandem Gallias insipientem Augustini opem petiisse, iisque morem gessisse Augustinum emissis è vestigio contra Prædestinatianos libris de Prædest. Sanct. & de. Dono perseverantiæ. Præterea cap. 3. scribit, memoratos Prosperum, & Hilarium mortuo Augustino, cum se se Prædestinatianorum furori comprimendo impares intelligerent, Romam ad Cælestinum confugisse, à quo gravissimum contra Prædestinatianos rescriptum ad Galliæ Episcopos datum impetrarunt. Hæc Jacobus Sirmondus scripsit effectâ ætate octogenario major, in quibus tam longè à veritate desexit, ut ejusdem historia à Gilberto Maguino V. C. Galliarum Regi à consiliis, & in sacrâ, ac profanâ historiâ veratissimo fabula ignominia causâ fuerit nuncupata. Hic autem Scriptor adeò solidè, ac nervosè tria priora capita historiæ Sirmondianæ de Prædestinatianis confutat, ut Ludovicus Cellotius in Historiâ Gotteschalcanâ, in quâ Maguinum refellendum suscepit, libro 2. capite 2. ubi de Prædestinatianis agit, ne verbum quidem pro suo Sirmondo eidem Maguino repone potuerit. Magnus Ecclesiasticorum annalium Scriptor Baronius tradit, libros de prædestinatione Sanctorum, & de dono perseverantiæ contra Semipelagianos scriptos fuisse, itemque Prosperum, & Hilarium Romam profectos adversus eosdem à Cælestino literas obtinuisse, quæ sanè tam certa sunt, quàm falsâ illa, quæ ex Sirmondo retulimus. Idem tamen Baronius in quibusdam cum Sirmondo concini; nam ad annum 490. hæc de Prædestinatianis scribit: *Post Sancti Augustini obitum prodiisse quosdam, qui ex ejus scriptis malè perceptis complures invexerunt errores, quos Sancti Augustini nomine, & auctoritate defendere conabantur, sed eos pro defensione ipsius Sancti Augustini regens Sanctus Prosper validè confutavit; dicebantur*

*isti; ut Sigebertus adnotavit, hæresis Prædestinatorum sectatores: Hæc ille. In primis salum est, Adrumetinos Monachos Prædestinatianæ hæresi initium dedisse, imò apud illos Semipelagianismus exortus est, at in ipsis cunis ab Augustino suffocatus fuit. Nam cum Sanctus Doctor accepisset, quosdam Adrumetinos Monachos in sinistras opiniones de divinâ gratiâ, & hominis arbitrio prolapsos, quò eosdem ab errore revocaret, librum statim perscripsit de Gratiâ, & libero arbitrio, de quo lib. 2. Retract. cap. 66. hæc habet: *Propter eos, qui cum defenditur Dei gratia putantes negari liberum arbitrium, sic ipsi defendunt liberum arbitrium, ut negent Dei gratiam, asserentes eam secundum merita nostri dari, scripsi librum, cujus titulus est: De gratiâ, & libero arbitrio. Ad eos autem scripsi Monachos Adrumetinos, in quorum monasterio de hac re ceperat esse contentio. Hic ergo liber non fuit scriptus contra Prædestinatianos, qui libero arbitrio sublato omnia gratiæ dabant, sed contra Pelagianorum reliquias asserentes liberum arbitrium auferri, si nulla hominis merita divinam gratiam antecederent. Sanctus Doctor à cap. 4. ejus libri usquè ad finem totus in eo est, ut probet, gratiam nulla hominum merita supponere, quòd ex delatione Cresconii, & Felicis intellexerat, quosdam oppositum docentes ipsius ad Sixtum Epistolam, in quâ error ille refellitur, impugnare. Profectò nonnullos memorati cœnobii Monachos Augustini dicta reprehendisse ex Evodii fragmento à Sirmondo recitato deducitur: *Legant ergo, inquit, Sancti Dei Majorum dicta, sicut jam dixi, qui habent divini muneris primum affectum, & quando non intelligunt, non citò reprehendant, sed orent, ut intelligant. At Prædestinatiani tantum abest, ut Augustini dicta erroris incusarent, quin potius ex uno Augustino datum illud dogma se deducere arbitrarentur; illis enim erat, ut Sirmondus, cæterique ejusdem opinionis Scriptores contendunt, Augustinus puppis, ac prora, & sacra anchora in tempestate. Hinc Valentinus Adrumetinorum Abbas nolebat ea dissidia Augustino innotescere, pudebat enim ipsum, quosdam è suis Sancti Patris doctrinam censurâ subijcere. Hinc in Epistolâ ad Augustinum comparat eosdem cum iis discipulis, qui cum verba Domini non intelligerent, eidem obloquebantur Jo. 6. *Non culpa, inquit, Domini dicentis, sed duritia impiissimi cordis. Idem Augustinus in laudato volumine cap. 18. ait: Nemo ergo vos fallat, fratres mei, quia nos non diligemus Deum, nisi nos prior ipse diligeret. Hoc ipsum ex Epistolâ Prosperi ad Augustinum apertè colligitur; hæc enim de Semipelagianis scribit: *Cum aliquandiu tarditatem suam culpam maluerint, quàm non intellecta reprehendere, quidamque eorum lucidiorem super hoc, atque apertiorum Beatitudinis tuæ expositionem voluerint postulare, evenit ex dispositione misericordie Dei, ut cum quosdam intrâ Africam similia movissent, librum de Correctione, & Gratiâ plenum divina auctoritatis emitteres. Et Hilarius in Epistolâ ad eundem Hipponensem Patrem unâ cum memoratis Prosperi literis scriptâ ait: *Librum etiam de Gratiâ, & Libero arbitrio non habemus, superest, ut eum, quia utilem questioni confidimus, mereamur accipere. Ex quibus inferimus, eosdem tumultus, quos in Galliâ contra Augustinum Massilienses conciverant, dudum ab Adrumetinis fuisse in Africâ suscitatos, & Semipelagianos in Galliis eisdem libris, quos ad Adrumetinos Augustinus miserat, posse convinci. Sanè duo illi Monachi, qui ad Augustinum profecti Adrumetina dissidia eidem significaverunt, Hieronymus Mo-******

nachum

nachum Semipelagianorum opinionem defendere testati fuerant; hæc enim Valentinus scribit: *Servi tui Flori, inquit, hæc fides est, Pater, non sicut fratres illi sunt locuti: impræsentiarum audierunt ab eo dictum, non juxta meritâ nostrâ dari donum pietatis, sed per gratiam Redemptoris.* Florus ergo eâ contestatione objectum sibi errorem coram ipsismet delatoribus refutavit. At Augustinus in Epist. 46. rogat Valentinum, ut ad se Florum mittere dignetur: *Melius autem, ait, facietis, quod multum rogo, si ipsum, à quo dicunt se fuisse turbatos, ad me mittere non gravemini; aut enim non intelligit librum meum, aut fortè ipse non intelligitur &c.* Florus uti Semipelagianismi auctor delatus fuerat, quare ne ex unius errore cæteri in pravas de divinâ gratiâ opiniones descenderent, cum eodem loqui Augustinus optabat: Totus ergo Adrumetinorum error non Prædestinatianorum, sed Semipelagianorum fuit.

Opponunt Sirmondus, alique, Augustinum Epistolâ 46. ad Adrumetinos hæc initio statim scribere: *Nobis retulerunt, nempe Cresconius, & Felix, monasterium vestrum nonnullâ dissensione turbatum, eò quod quidam in vobis sic gratiam prædicent, ut negent hominis esse liberum arbitrium.* Quis autem ex his non intelligat, hosce Monachos ita sentientes in Prædestinatiano luto hæsisse? Verùm ex ipso Augustino satis erudite responsum Maguinus petit, qui initio libri de gratiâ, & libero arbitrio, cum præmississet, se pluribus disputasse contra liberi arbitrii adversus divinam gratiam defensores addit: *Sed quoniam sunt quidam, qui sic gratiam Dei defendunt, ut negent hominis liberum arbitrium, aut quando gratia defenditur, negari existiment liberum arbitrium: hinc aliqui scribere ad vestram charitatem, Valentinus frater, & cæteri, qui simul Deo servitii compellentemur à charitate curavi.* Disjunctum Augustinus loquitur, quasi delatoribus haud integram fidem commodaret, nam simplicitas eorum Augustino innotuerat, uti scribit Epist. 46. non quòd quidquam fingere voluerint, sed quòd præ illis in quæstionibus imperitiâ non satis congruenter, & aptè rem exponere potuerint. Noto autem hæc ibidem Sancti Patris verba: *Proinde librum vel Epistolam meam, quam secum ad vos supradicti attulerunt, secundum hanc fidem intelligite, ut neque negetis Dei gratiam, neque liberum arbitrium sic defendatis, ut à Dei gratiâ separetis, tanquam sine illâ vel cogitare aliquid, vel agere secundum Deum ullâ ratione possimus, quod omnino non possumus.* Cur non dixit Augustinus, ut neque negetis liberum arbitrium, nisi quia exactè duobus illis Monachis interrogatis, cognovit nullum syncellitarum Adrumetinorum lectâ memoratâ Epistolâ ad Sixtum errorem aded crassum induisse. Ibidem tamen Semipelagianismum planè fugiendum jubet, quòd in eodem quosdam Monachorum esse cognoverat, undè ad eundem errorem ex illorum mentibus extirpandum legit eisdem Epistolam Cypriani uti pluribus Sanctus Doctor edisserit Epist. 47. Valentinus etiam in Epistolâ ad Augustinum scribit: *Liberum arbitrium Dei gratiâ non negamus, sed per quotidianam gratiam proficere credimus, & adjuvari confidimus.* Nulli ergo id temporis erant inter suos Prædestinatiani liberum arbitrium negantes. Denique errasse Cresconium, & Felicem ex his Valentinus de iisdem ad Augustinum rescribentis verbis intelligimus: *Nec sic animas sauciata curata est: quibus propter ipsam pietatem sumptus dedimus ne vulnera ipsorum cumulavimus, quæ posset sanare libri hujus gratia, in quâ resulget tua sancta presentia. Quibus profectis quies, & pax per omnes fratres exultavit in Domino.* Quare reliqui, qui remanserant in

Monasterio, in sententiâ de gratiâ, & libero arbitrio conveniebant, à quibus ii tantum, qui ad Augustinum, & Evodium profecti sunt dissidebant. At cum illos errasse & Valentinus testetur, & ex Augustino etiam aptè colligatur, concludendum est, eosdem fuisse in errore, quem postea Semipelagiani in Galliis asseruere, existimantes negari arbitrium ab iis, qui gratiæ efficaciam, atque absolutam salvandorum electionem ex Epist. 105. ad Sixtum optimè defendebant. Et his patet, Prædestinatianam hæresim apud Adrumetum in Africâ minimè exortam.

At quòd neque eadem Cœlestino Pontifice in Galliis emerferit, neque à Prospero impugnata, vel à Pontifice damnata fuerit, mihi persuasum est, neque novos homines hoc ipsum probaturus in testes vocabo, sed ipsummet Prosperum, quem pro se testimonium dicere Sirmondus putavit. Hæc ille ad Augustinum scribit: *Multi ergo servorum Christi, qui in Massiliensi urbe consunt in sanctitatis tue scriptis, quæ adversus Pelagianos hæreticos condidisti, contrarium putant Patrum opinioni, & Ecclesiastico sensui, quicquid in eis de vocatione electorum secundum Dei propositum disputasti.* Non ergo isti erant Prædestinatiani, qui sententiam Sancti Doctoris de vocatione electorum non impugnabant, sed eandem uti Pauli Apostoli dicitis conformem totis lacertis defendebant. Quid verò sententiæ Augustini objicerent paulò inferiùs narrat in hæc planè verba: *Hoc autem propositum vocationis Dei, quo vel antè mundi initium, vel in ipsâ conditione generis humani eligendorum, & rejiciendorum dicitur facta discretio, ut secundum quod placuit Creatori, alii vasa honoris, alii vasa contumeliæ sint creati, & lapsis curam resurgendi adimere, & sanctis occasionem temporis adferri &c. Removeri itaque omnem industriam, tollique virtutes, si Dei constitutio humanas præveniat voluntates, & sub hoc prædestinationis nomine fatalem quandam induci necessitatem.* Hæc, aliave plura scribit laudatus Pater, quæ quidè Sirmondus ita accepit, ac si Prosper ibidem illa à suis adversariis asserita, quasi in illa essent sententia, pronunciasset. Sed non is Prosperi sensus fuit; nam illa, ut Augustino à Massiliensibus objecta recitavit, tanquam absurda, quæ Augustini de absoluto prædestinandi decreto antè prævisa merita sententiam consequerentur, id enim ex Epistolæ contextu patet: *Removeri, dicebant, omnem industriam, tollique virtutes, si Dei constitutio humanas præveniat voluntates.* At de Prædestinatianis dixisset non quidè, *si Dei constitutio, sed eò quòd Dei constitutio &c.* Imò Prædestinatiani, si qui fuerunt, nunquam aded stulti, ac paupertini ingenii fuisset credendi sunt, ut dixerint tolli virtutes, cum planè asseruerint easdem absque nostrâ industriâ nobis minimè cooperantibus cœlitus donari; neque etiam dixere, illud decretum *sanctis occasionem temporis adferre*; Calvinistæ enim, qui veri Prædestinatiani sunt, ea paradoxa negant se admittere, cum tamen reapse eadem devorare cogantur. Hinc Augustinus in lib. de Dono perf. cap. 15. & 16. respondet Massiliensium objectionibus docens prædestinationem absolutam neutiquam sanctis torporem injicere, ubi cap. 15. scribit in suo Monasterio Monachum quemdam ex pravâ divinæ præscientiæ consideratione apostatam evasisse, undè Sirmondus Prædestinatianis suis in Hipponensi Augustiniano Monasterio natales majori fortè jure poterat assignare. Rursus scribit: *dicere eosdem, Augustinum Epistolam Pauli ad Romanos novâ, & antiquis interpretibus contrariâ expositione explicasse; gratiam omnibus hominibus univer-*

se,

sè, ac generatim offerri, apprehendi verò ab iis, qui quarunt, petunt, & pulsant; Christum Dominum pro omnibus mortuum, aliaque permulta, quæ non modò Prædestinatianis displicebant, sed oppositas etiam sententias uti præcipua sectæ theorematum propugnabant. Non ergo contrà Prædestinatianos, sed adversùs Semipelagianos Epistola Prosperi scripta fuit; hinc dicit *vir spiritum Pelagianæ impietatis illudere*, quos etiam inferius *Pelagianæ pravitate reliquias* ignominie causâ nuncupat. Prædestinatiani autem è diametro, ut ajunt, contrà Pelagianos stabant. Hoc ipsum ex Hilarii Epistolâ probari posset, at ea planè tota exscribenda foret, ubique enim Semipelagianis describuntur, nec una saltem linea Prædestinatianos designat.

In his quidè nobis cum Baronio convenit, at quòd vir insignis putavit, Prosperum contrà Prædestinatianos scripsisse, in hoc eidem consentire non possumus. Prosper non eos refellit, qui suos errores *Sancti Augustini nomine, & auctoritate defendere conabantur*, ut scribit laudatus Cardinalis, sed illos, qui Augustino obloquentes, per summam injuriam eisdem immania errorum portenta affricabant, quòd unversos ab illius sententiis defendendis revocarent. Hoc facillimè ostendetur, si per singula Prosperi opuscula discurramus. Scripsit Prosper responsum ad capitula Gallorum, quibus Sancti Augustini doctrinam contrà Pelagianos, ut ait in præfatione, *visum est aut non intelligendo, aut intelligi eam nolendo, reprehendere*. Profectò isti non fuere Prædestinatiani, qui in uno Augustino opinionis patrocinium locabant. Idem respondit objectis Vincentii, qui ea ipsa, quæ Prædestinatianorum dogmata fuisse publicant, Prospero, ac reliquis Sancti Augustini defensoribus imponit; unde huic merito iratus Aquitanus Doctor scribit in proemio: *Contexunt enim, & qualibus possunt sententiis comprehendunt ineptissimarum quarundam blasphemiarum prodigiosa mendacia, eaque ostendenda, & ingerenda multis publice, privatimque circumferunt, asserentes talia in nostro esse sensu, qualia diabolico continentur indiculo, quæ falso in nos ad excitandam invidiam jactitari facile, & sufficienter subscriptione unius probavimus anathematis, nisi malignitas eorum, qui se gravari putant, si de nobis bene sentiatur &c.* Ex his Prosperi verbis patet, Augustinum, ejusque discipulos tanquam Prædestinatiana hæreseos assertores à Semipelagianis accusatos fuisse. Hoc ex collatione objectionum Massiliensium, & errorum Prædestinatianis adscriptorum paulò post demonstrabo. Scripsit insuper Prosper eruditissimam Epistolam ad Rufinum, in quâ hæc leguntur: *Cui Augustino inter tot certaminum palmas, inter tot triumphorum coronas ad illuminationem Ecclesiæ, & ad gloriam Christi, quâ ipse illustratus est, præfulgenti quidam nostrorum (quod de ipsis multum dolendum est) occultis, sed non incognitis susurrationibus obloquuntur, & prout sibi noxias aliquorum aures, opportunasque repererint, scripta ejus, quibus error Pelagianorum impugnatur, infamant, dicentes eum liberum arbitrium penitus submovere, & sub gratiæ nomine necessitatem predicare fatalem. Adicientes etiam duas illum humani generis massas, & duas credi velle naturas, ut scilicet tanta pietatis viro Paganorum, & Manichæorum adscribatur impietas.* Neque hi erant Prædestinatiani, cum isti Augustino non obloquerentur, neque illi Manichæismum objicerent, sed eximiis eundem laudibus effertent; fuisse verò eos homines

Semipelagianos palam intelligimus ex iis, quæ ibidem Prosper subnectit.

Quare manifestè constat, Prosperum editis apologiis errores non quidè, quos Prædestinatiani tradebant, sed quos Augustini hostes per summam calumniam de eodem Sancto Doctore, imò & de ipsomet Prospero publicabant, confutasse. Hinc in Galliis Prosper tanquam Prædestinatiana sectæ professor passim traducebatur, quasi doceret *adversantia veritati*, teste Cælestino Papâ in Epistolâ ad Episcopos Galliæ. Sanè hoc principale Prædestinatorum dogma esse ferebatur; Deum alios prædestinasse ad gratiam, & gloriam, alios ad malum, & gehennam, ut patet ex anathematibus Fauſsi; hoc autem à Massiliensibus Augustino obiectum, non verò à Prædestinatianis sub nomine Augustini defensum scribit Sanctus Fulgentius lib. 1. ad Monimum cap. 30. *Non autem ignoras, etiam præterito tempore illi luculentissimo Sancti Augustini operi, quod scripsit de prædestinatione Sanctorum à quibusdam Gallis obiectum, quod Beatus Augustinus in assertione prædestinationis divine peccatores non ad solum prædestinatos diceret judicium, sed etiam ad peccatum, cuius dicta, quia ipse celeri præventus est obitu, Prosper vir eruditus, & Sanctus rectè defendit fide, & copioso sermone.* Postea duobus Massiliensium obiectis recitatis addit: *Hinc itaque pravitate, quæ Beati Augustini dictis, non ex veritate, sed ex livore obiciebatur, tali Prosper sermone respondit.*

Cum verò doctissimi ferè omnes in Galliâ Massiliensibus, ac Lerinensibus adhererent, Augustiniana non modò sententiam de gratuita prædestinatione ad fidem abhorrebant, verum etiam quoslibet ejusdem sectatores *Prædestinatos* ignominie causâ appellabant. Ita Prosper ille Tiro, ita etiam Arnobius junior loquebantur; hic in psal. 146. ait: *Ostendimus tibi antecedentem gratiam Dei generalem omnium hominum bonam voluntatem.* Nota tibi, Prædestinate, quod loquor: *Omnium generaliter bonam voluntatem Christi.* Gratiæ hoc ordine, quo diximus, antecedit, si tamen pro omnibus passus, si non negas pro omnibus mortuum, si cum Apostolo asseris, quod omnes homines vult salvos fieri. *Age nunc, tolle te à generali gratiâ, ad specialem accede, & similiter cum Apostolo clama: Non omnis generaliter homo salvus erit.* Scripserunt iste à nonnullis perperam asseritur vixisse ante exortas de prædestinatione controversias, cum tamen hæresis Prædestinatorum palam mentionem faciat; idem enim in psal. 108. scribit: *Nota ex arbitrio evenisse, ut nollet, propter hæresim, quæ dicit Deum alios prædestinasse ad benedictionem, alios ad maledictionem.* Cæterum hic Arnobius non obscure Semipelagianum se prodit, nam in psal. 90. ubi plura dixit, quæ expendere non vacat, addit: *Latus sinistrum, quod noluit nominare, liberum arbitrium est, contra quod minor pugna laxatur.* In dextrâ autem Dei auxilium est, & ideo prius nominavit latus, quia in arbitrio est, ut credas prius, ut dum credideris, gratiam consequeris. At hic Arnobius strenuum invenit advocatum; nam Vossius lib. 1. Hist. Pel. c. 17. ait, alibi ab Arnobio poni generalem gratiam omnem voluntatis actum antecedentem, dein ipsam motum bonum voluntatis, tandem gratiam, quæ hæc consequatur, quam nostri Theologi justificantem dicunt. Sed audiamus Arnobii verba, nam malle non modò hunc, sed neminem extitisse inquam, vel modò extare Semipelagianum, non quòd ab ipsis Augustino meo quidquam timeam, sed quòd optimorum ingeniorum vicem etiam, atque etiam doleo: *Obicitur hoc loco, inquit, Nos hoc*

ita dicere, ut videamus hominis voluntatem ostendere, quod Dei gratiam antecedit. Nolebant homines isti videri in hac esse sententiâ, quæ superbiam oleret maximam, quasi priores ipsi, quæ salutem spectant, operarentur, quod tamen post Sanctum Augustinum ejusdem discipuli acerrimè contrâ ipsos urgebant, at per calumniam hoc sibi opponi respondebant, cum reapse afferent à divinâ gratiâ humanam voluntatem semper in negotio salutis præveniri. Juvat tamen iterum ab eodem eo ipso loco audire, quam gratiam intelligat: *Vigilanter, inquit, age, & non calumniosè, & vides gratiam Dei generalem super omne hominum effusam genus. Omnes antecedit gratia multiplici largitate diffusa; Descendit de cælo Deus, homine non volente; docuit exemplo, & verbo, homine non rogante; signa multa, & virtutes ad se manifestandum exercuit, homine etiam prohibente; mortalitatem nostram suscepit, homine ignoro ante; irrisus, crucifixus, inter homicidas mortuus, sepultus, resurrexit, & in cælos ascendit; Hæc omnia ad hominis salutem, ad hominis liberationem, ad hominis redemptionem, ad hominis coronam, ad hominis gloriam exercuit Christus, & postea: Ostendimus tibi, antecedit gratiam Dei generalem omnium hominum bonam voluntatem.* At quid sunt omnia ista, nisi extrinseca quædam gratia fidelibus, atque infidelibus communis, cujus pallio vel ipsius divinæ hostis gratiæ Pelagius hæresim voluit obducere, dum in lege, exemplo, & doctrinâ Christi gratiam collocavit, contrâ quem toto conatu Sanctus Augustinus in lib. de Gratiâ Christi à cap. 10. decertat. Afferenda enim est præter illa extrinseca Dei beneficia gratia intus excitans, quâ ad credendum legi, exemplis, ac miraculis moveamur. Eo etiam pacto Faustus excitari à divinâ gratiâ hominis arbitrium fatebatur, sed illa gratia erat tantum extrinseca ex Pelagianâ officinâ asportata. Verba Faustii sunt lib. 1. cap. 27. *Quid est autem attrahere, nisi prædicare, nisi scripturarum consolationibus excitare; inceptationibus deterrere, desideranda proponere, intentare merceda, judicium comminari, præmium polliceri? Quem dicendi modum impugnat laudatus Augustinus cap. 14. Insuper Arnobius, & Faustus sibi concinunt; ille enim in psal. 46. ait: Non enim prius baptizaris, & sic velle incipis credere, sed prius voluntatem tuam perfectam exhibes sacerdoti, & confessionem tuam tuis labiis pandis, & ita demum ad gratiam, ut consequaris, attinges, quam consecutus confiteberis, quia omnia Dei dona credendo, & desiderando consecutus es; Ille verò lib. 2. cap. 8. ait: Vides, quia non tribuitur munus salutis, nisi prius interrogetur desiderium voluntatis, sed & cum venerit ad baptismum prius accedentis voluntas inquiritur, ut regenerantis gratia subsequatur, & in Centurione Cornelio, quia præcessit voluntas gratiam, idè prævenit, & gratia regenerationem.* Quod ipsum de Cornelii fide Semipelagianorum Pater Cassianus olim docuerat Collat. 13. cap. 15. omnes verò simul damnavit Arausiana Synodus post canonem 25. Hæc fusiùs de isto Arnobio adnotavi, ut palam fiat, ejus sæculi Scriptores, qui contrâ Prædestinatos se stare profitebantur, puros putos Semipelagianos fuisse, qui Sancti Augustini defensores invidioso Prædestinatarum nomine onerabant.

At ex Faustii libris, & Epistolâ ad Lucidum, & hujus palinodiâ Prædestinatorum non modò nomen, sed & dogmata grandioribus veluti tibi insonuere. Lucidus ex Synodi præscripto hosce errores damnat in libello ad Gallicanos Episcopos transmissò: *Proinde, inquit, juxta prædicandâ statuta Concilii damno robiscum sensum illum, qui dicit:*

1. Laborem humana obedientiæ divinæ gratiæ nos esse jungendum.
2. Qui dicit post primi hominis lapsum ex toto arbitrium voluntatis extinctum.
3. Qui dicit, quod Christus Dominus Salvator noster mortem non pro omnium salute suscepit.
4. Qui dicit, quod præscientia Dei hominem violenter compellat ad mortem, vel quod Dei pereant voluntate, qui pereunt.
5. Qui dicit, quod post acceptum legitime baptismum in Adam moriatur quicumque deliquerit.
6. Qui dicit, alios deputatos ad mortem, alios ad vitam prædestinatos.

Gennadius Massiliensis in Catalogo Hieronymiani de hæresibus appendice sic errores eorum proponit.

1. Prædestinatio sunt, qui dicunt, quod Deus non omnes homines ad hoc creavit, ut omnes salventur, sed ut multitudine hominum ornetur mundus.
2. Quod etsi generali prædicatione dicat: Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos; non tamen omnes eâ voluntate vocet, ut omnes sequantur vocantem.
3. Sed nec omnes, qui ipso inspirante obediunt vocationi, dicuntur accipere exequenti in bono opere perseverantiam, sed post multos labores, & justitiæ fractus, si non sint de salvandorum numero, subtrahendas ei vires agendi, ne perdant in bono.
4. Et è contrario illos, qui prædestinati sunt ad vitam æternam, etiamsi in perfidiâ, vel in omni genere peccati longo tempore volentur, accepturos occasionem, quâ & credant in Deum, & secundum Dei præceptum vivant, ut possideant societatem iustorum.
5. Tali definitione id docere student, quod Deus personas hominum accipiat.
6. Quod alios etiam invitos post multa mala opera attrahat ad salutem, alios post bona opera rejiciat, & compellat in malum, quod pereant in æternum.

Matth. II.

Verum hæc duodecim dogmata, quæ à Prædestinatio asserta volunt, sunt illa ipsissima objecta, quibus olim Massilienses Sancti Augustini sententiam de prædestinatione gratuitâ gravabant, quod eandem in invidiam, imò odium, atque detestationem traherent. PRIMA sanè Lucidi propositio à Sancto Prospero non recitatur, ad gratiam enim, non ad prædestinationem pertinet; cæterum Sanctus Augustinus lib. de Dono persever. cap. 14. & 15. clarè ostendit, nostrum laborem divinæ prædestinationi jungendum: reliquæ habentur apud Prosperum inter objectiones Gallorum, & Vincentianas, quod breviter ad oculum demonstro. SECUNDA est. *Post primi hominis lapsum ex toto arbitrium voluntatis extinctum.* Et hoc Galli objiciebant ex Augustini doctrinâ sequi: *Quod liberum arbitrium in homine nihil sit.* cap. 6. TERTIA habetur cap. 9. & 1. objectionum Vincentianarum: *Quod Dominus noster Jesus Christus non pro omnium hominum salute, & redemptione sit passus.* QUARTA est objectio cap. 1. Gallorum: *Quod ex prædestinatione Dei velut fatali necessitate homines ad peccata compulsi cogantur in mortem,* quæ repetitur rursus ibidem cap. II. QUINTA est objectio cap. 2. eorundem: *Quod ab eis, qui non sunt prædestinati ad vitam, non auferat baptismi gratia originale peccatum.* SEXTA fuit celebris objectio Semipelagianorum teste D. Fulgentio lib. 1. ad Monimum c. 3. cujus verba superius laudavimus. Faustus etiam lib. 1. de Grat. & lib. arb. cap. 4. ait: *Si ergo unus ad vitam, alter ad perditionem, ut asserunt, est deputatus, sicut quidam Sanctorum dixit, non judicandi nascimur, sed judicati, quam objectionem diluit Prosper. in Resp. ad 15. Gallorum.* Rursus dogmata Prædestinatarum,

N prout

prout à Gennadio referuntur, in terminis habentur itidem in objectionibus Vincentii, & Gallorum. PRIMA thesis est objectio Gallorum cap. 13. *Quòd quidam homines non ad hoc à Deo creati sunt, ut vitam adipiscerentur æternam, sed ut habitum tantummodò sæculi præsentis ornarent, & ad utilitatem nascerentur aliorum.* SECUNDA est objectio ipsorum Gallorum cap. 5. *Quòd qui vocati sunt, non æqualiter sint vocati, sed alii ut crederent, alii ut non crederent.* TERTIA est objectio Vincentii cap. 13. & Gallorum cap. 12. *Quòd quibusdam vocatis, & piè, justèque viventibus, obedientia subtrahatur, ut obedire desistant.* vide cap. 3. QUARTA unà cum superiori habetur apud Sanctum Augustinum cap. 15. de Dono persever. ubi Massiliensium querelas, quibus ipsius de perseverantiâ, & prædestinatione sententiam arguebant, refert his verbis: *Veruntamen, si qui estis necdum vocati, quos gratiâ suâ prædestinaverit eligendos, accipietis eandem gratiam, quâ velitis, & sitis electi; Et si qui obeditis, si prædestinati estis rejiciendi, subtrahentur obediendi vires, ut obedire cessetis.* QUINTA est objectio Gallorum cap. 4. *Quòd non omnes homines vocentur ad gratiam.* Item apud Vincentium cap. 39. *Communit: Audent etenim polliceri, & docere, quòd Ecclesia sua id est, in communionis suæ convenculo magna, & specialis, ac planè personalis quædam sit Dei gratia; undè sunt illa Sancti Doctoris Epist. 105. Quòd personarum acceptorem Deum se credere existimant, si credant, quòd sine ullis præcedentibus meritis, cujus vult miseretur, & quem vult religiosum facit, parum attendunt, quòd debita reddatur pena damnato, indebita gratia liberato.* ULTIMA thesis est eadem cum textu Lucidi, & habetur cap. 1. Gallorum & 14. Vincentii: *Quòd pars magna Christianorum Catholicorum fidelium, atque sanciorum, quæ ad ruinam, & perditionem prædestinata est &c.*

Ex his ad oculum patet prodigiosa illa, atque horrenda paradoxæ, quæ Prædestinatianæ sectæ propria esse dicuntur, esse eandem omnino sententiam, quas Massilienses à Sancto Augustino traditas fuisse calumniabantur, ut inde plurimorum opinio derivavit, nullos unquam fuisse tales hæreticos, sed sub Prædestinatorum nomine Augustinianæ doctrinæ defensores accusari. Illa sanè effata quæstioni locum dedere, quòd possunt in varios sensus distrahi, juxta quorum intelligentiam eadem recipienda, vel reprobanda judicantur. PRIMA ait: *Laborem humanum gratiæ non jungendum.* Si velit hominem non posse suis viribus petere, querere, pulsare, nec ullâ humani arbitrii industria adlaborare, ut primam gratiam demereat, est Catholicorum sententia in Arausicanâ Synodo can. 6. statuta, & opposita est damnata Semipelagianorum opinio. Si verò velle, hominem post acceptam gratiam sanctificantem debere ociosam, ac desidem vitam vivere, nec precibus, nec orationi vacare: Errorem patentissimum præsert. ALTERA est: *Post primi hominis lapsum ex toto arbitrium voluntatis extinctum.* Si intelligatur extinctum ad bonum faciendum sine gratiâ ex meritis Servatoris Domini, est Arausicana sententia can. 13. & 22. Si verò contendant, ita esse extinctum, ut nec in bonum opus nullâ ex parte vitiatum possit unquam assurgere, Lutheri intolerabilis stultitia est. TERTIA succedit: *Christum non esse mortuum pro omnibus.* Si explicetur, ita ut omnes homines reapse futuri sint participes gratiæ datæ per Christum, non universè vera judicatur; etenim plerique nec infirmi subfellii, parvulos in uteris matrum decedentes nullam Christi gratiam participare existimant. Si verò meritis infinitis Sanguinis

Christi, vel humanæ ejusdem voluntati omnes salvari cupienti derogare velit, prorsus rejicienda est. QUARTA additur, nempe *Deum compellere ad mortem.* Si intelligitur mors animæ, quæ est peccatum, hæresim sapit; si verò significetur secunda, quæ est perpetua afflictio animæ in barathro, Catholicum dogma est, quod propugnat Sanctus Fulgentius toto libro 1. ad Monimum, & Ecclesia Lugdunensis in libro de tribus Epistolis. Quod additur, *ejus voluntatis esse, ut homines pereant,* eandem interpretationem suscipit, vel ut ajunt Scholastici, non positive id velle, sed negative, nempe quia non dat auxilium efficax perseverandi, sine quo homo perit. QUINTA hæc propositio recensetur: *Quòd post acceptum legitime baptismum in Adam moriatur quicumque deliquerit.* Si ita accipiatur, ut in renatis aliquid culpæ originalis remaneat post baptismum, est hæretica propositio. Si verò intelligatur remanere concupiscentia ex peccato originali derivata, quæ homines ad peccandum impellat, & ex originali eodem delicto dicatur Deus specialia quædam, & congrua auxilia negare, est propositio vera, & quoad priorem partem statuta in Tridentinâ Synodo in decreto de peccato originali. SEXTA denique propositio: *Alios deputatos ad mortem, alios ad vitam prædestinatos,* eodem modo ac quarta thesis proximè recitata explicanda est.

Jam illius controversiæ solutio aperitur, nempe fuerint-ne qui memoratas theses in damnato illo sensu defenderint? Si enim quosdam fuisse constiterit, Prædestinatianos quoque hæreticos extitisse apparebit; sin minus tales inventi fuerint, injuriæ, atque ignominia nomen erit, quo Semipelagianum Augustinianos onerare per calumniam consueverit. Ego quidem tempore Prosperi nullos fuisse Prædestinatianos arbitror, nemo enim horrida illa dogmata tunc defendebat. Sanè nunquam Prosper illa à quopiam defendi insinuavit, sed à Semipelagianis esse illas sententias concinnatas, & publicatas asseruit, quòd Sancti Augustini, & sectatorum de prædestinatione doctrinam in bonorum omnium detestationem traherent. Hinc Sanctus Fulgentius lib. 1. ad Monimum cap. 30. testatur, Sanctum Prosperum diluisse ea, quæ Beati Augustini dictis non ex veritate, sed ex livore obiciebantur. Dum video Prædestinatianorum nomen publicari à Fausto, ab Arnobio, à Gennadio, quos Semipelagianos fuisse certum est, id ultioni datum puto; uti enim Prosper adversarios modò Pelagii reliquias, modò Ingratos, quòd contra gratiam stabant, ignominia causâ nuncupabat, ita etiam illi, ut pares vices redderent, Prosperum, ac sectatores Prædestinatianos dicebant. Cæterum fieri potuit, ut nonnulli rudioris intelligentiæ ea dogmata vel omnia, vel aliqua etiam juxta rejectum à nobis sensum propugnarent, sed hos nec eruditio, nec numerus condendæ sectæ pares faciebat; hoc ex Epistolâ Lucidi patet, qui illis erroribus se adhæsisse ore proprio fatetur. Profectò insequenti sæculo Monimus quidam Afer capitale dogma, quòd Prædestinatianorum fuisse dicunt, nempe homines à Deo ad peccata prædestinatos, tenebat. Testem hujus idoneum habemus Fulgentium lib. 1. ad eundem Monimum cap. 3. *Hic dicta, inquit, Sancti Augustini determinans, & ad me intentionem tuarum dirigens literarum, dicis, sentire me jam, cur iterum hæc inculces, scilicet quòd sæpius reluctanti te mihi prædestinationem non tantum in bono dici, sed etiam in malo, dum in malo prædestinationem te relegisse dices. Ipse docens a sebam, ad penam debitam, non ad malum*

lum faciendum posse dici aliam prædestinationem, quod etiam tu, sicut scripsisti confirmas. Scire te tamen asseris, quid & hic respondeam, ut tuear sententiam meam, hoc est, interitum non dici nisi mortem. Et adjungis, interim legiste te hoc, & adseverasse etiam prædestinatum populum ad interitum. Rursus Prædestinatiani nihil libero arbitrio reliquum fecisse dicuntur, & in hac sententiâ quosdam fuisse testatur idem Fulgentius lib. 2. de Verit. Prædest. & grat. Veruntamen, inquit, quia plerosque novimus in questione gratiæ Dei, & humani arbitrii non tenere discretionem, sed ita unum asserere, ut alterum nitantur auferre, cum gratia pietatis neutrum negari sinat &c. Itaque plures teste Fulgentio ita omnia ad gratiam referebant, ut anfati nihil libero arbitrio adnitendum putarent, sed omnia à superis aperto ore expectanda somniarent.

Accedit, Semipelagianos, qui Augustini sententiam impugnabant, fuisse acerrimi, & acuti ingenii; bona ingenia eos dixit Augustinus cap. 20. de Prædest. Sanctorum. Cassianum, Hilarium, Vincentium quales, quantivè fuerint ex eorum libellis metiri abundè possumus. Quare cum isti subtilia argumenta contra Augustinianæ sententiæ professores exererent, fieri potuit, ut eisdem minùs illis in questionibus versati, succumberent, atque ad paradoxa, & absurda dogmata concedenda cogerentur. Erat Augustini sententia, peccatum originale causam fuisse reprobationis hominum: Illi urgebant, reprobari plerosque baptizatos, atque adeo si eorum reprobationis causa foret originale peccatum, istud minime illis fuisse in baptismo condonatum; hinc fieri potuit, ut nonnulli eâ viâ evaderent dicentes: Quod post acceptum legitime baptismum in Adam moriatur, qui cunque deliquerit, ut dicebat Lucidus, vel quod in objectione Gallorum legitur cap. 2. Quod ab eis, qui non sunt prædestinati ad vitam, non auferat baptismi gratia originale peccatum, quod argumentum plures Theologi etiamnum contra Sancti Augustini sententiam intorquent, ut dicemus in Vindiciis August. cap. 4. §. 10. idem etiam contra Prædestinatianos suos Faustus lib. 1. cap. 15. pluribus inculcat. Cæterum homines, qui damnata illa dogmata tradiderint, adeò obscuri nominis fuisse existimo, ut an verè tales quidem fuerint, apud doctissimos dubium evaserit. Hinc in Synodo Arausicanâ post canonem 25. hæc legimus: Aliquos verò ad malum divinâ potestate prædestinatos esse non solum non credimus, sed etiam si sunt, qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione illis anathema dicimus. Si autem plures reapse illo in errore fuissent, ac secta non infrequens eam thesism defendisset, haud ita dubiè Patres locuti fuissent, sed eos absolutè damnassent, cum verò de illis dubitanter locuti sint, adeò viles, ac paucos fuisse crediderim, ut ne extare quidem in Orbe judicarentur. Hinc factum est, ut cum Hincmari factio anno circiter 850. Prædestinatianam hæresim adversariis in faciem veluti illideret, Patres qui eidem resistebant, hanc hæresim aliquando fuisse negarent. Sanctus Prudentius Episcopus Trecentis in libro contra Jo. Erigenam cap. 4. ait: Tertiam verò hæresim, quam Pelagianis contrariam asseris, quâ ita donum gratiæ prædicetur, ut libertas arbitrii funditus auferatur, nec legimus, nec audivimus. Et postea: Nescio quem elogio tertiæ tuæ hæreseos denotare volueris, nisi Beati Augustini dictorum, quæ præmissimus, imò Catholicorum omnium fideliter, veraciterque sequaces. Idem omninò sensus fuit Sancti Rhemigii cum Ecclesiâ suâ Lugdunensi in libro contra eundem cap. 4. ubi ait: Secunda hæresis dicit esse

solius gratiæ; Quæ sit, vel fuerit in Ecclesia, quæ ita prædicaverit solâ Dei gratiâ hominem salvari, ut liberum hominis negaret, vel destrueret arbitrium, nobis minime compertum est. Postea: Quæ est ista secunda hæresis tam incognita, tam inaudita, quæ libero arbitrio denegato solius gratiæ sit prædicatrix? Nisi quia, ut nobis videtur, disputator iste vel Beatum Augustinum latenter quasi hæreticum accusat. Hi Patres non modò nullam unquam talem hæresim extitisse tradunt, sed per calumniam tantum inventam esse pronunciant ad Augustinianam doctrinam de gratiâ, & prædestinatione vituperandam. Sed, uti dixi, fieri potuit, ut cum Semipelagianii Doctores contra Sanctum Augustinum argumentantes ea dogmata ex ejusdem doctrinâ veluti absurda inferri contenderent, quidam pinguioris Minervæ homines ea ipsa devorarent, cum tamen, viri docti ex responsionibus Prosperi objecta illa resellerent. Quare Prædestinatiani, si qui fuere, de ultimâ plebe, & quos fundandæ sectæ haud pares dixeris, fuisse non dubito, qui cum optimè sentirent de prædestinatione cum Augustino, adversariorum argumentis ad illa absurda admittenda cogebantur, ut non spontè, sed veluti adacti ea sensisse credendi sint; undè Semipelagianii superbie eadem de illis publicaverunt, quò sententia de prædestinatione gratuita ab scholis penitus eliminaretur. Hæc quidem sit nostra de Prædestinatiana hæresi opinio.

Et hæc quidem sententiâ de Prædestinatianâ hæresi statutâ, de Faustii Epistolâ ad Lucidum, ac utrâque Synodo Arelatensi, & Lugdunensi nostrum quoque judicium ferendum est. Scripsit Faustus ad Lucidum Epistolam, ut eundem ab erroribus, quorum delatus fuerat, revocaret, in cuius exordio hæc præfatur: Grandis charitas est, parum cauti fratris errorem per Dei adiutorium, & gratiam magis velle curare, quam sicuti summi Antistites meditantur à bonitate suspendere. Ex quibus deduco, Lucidi errores Gallicanis Episcopis innotuisse, undè & Ecclesiasticis censuris contra eundem uti meditati fuerant. At Faustus meliora de Lucido promittens, atque ejusdem corrigendi sibi onus assumens Patrum sententiam suspenderat. Quare in eisdem literis sex illi asserta damnanda proposuit, quæ superius recitavimus. Ibidem verò quo illi metum incuteret, hæc eidem interminatus fuit: Hujus autem Epistolæ exemplar mecum revineo in conventu sanctorum Antistitum, si ita necesse fuerit, proferendum. Et postea: Quod si eam subscriptam, ut dixi, transmittere nolueris, apertè adhuc te in errore persistere ipso silentio comprobabis, ac proinde jam necessitatem mihi facies, ad personam tuam publicis conventibus exponendam. Circumfertur hæc Epistola ad Lucidum cum subscriptionibus plurium, & quidem insignium Galliæ Antistitum, nempe Auxanii, Faustii, Pauli, Eutropii, Pragmatii, Patientis, Euphronii, Megetii, Claudii, Leucadii, & Juliani. At Canisius unum Faustum in ejusdem subscriptione recitat, ex quâ variatione eandem Epistolam uti commentitiam Maguinus explodit. Sed utrumque exemplar germanum est; nam initio quidem Faustus Epistolam à se tantum subscriptam ad Lucidum misit, cui cum Lucidus, te eandem Epistolam approbare rescripsisset, quò ejusdem correctio celebrior fieret, curavit, ut in illorum Patrum conventu unâ cum his ipsis memoratas literas subscriberet; hinc factum est, ut in quibusdam exemplaribus post XI. illos Episcopos Lucidus subscriptus legatur. Vossius lib. 7. Hist. Pelag. c. 48. cui consentit Ludovicus Cellotius lib. 2. Historiæ Gotteschalci c. 4. aliique, existimavit Faustii Epistolam

subscriptam fuisse in Synodo Arelatensi contra Prædestinatianos teste eodem Fausto celebratâ, in qua XI. illi Episcopi federint. Hæc tamen procul à vero sunt; etenim si in Synodo Arelatensi literis Fausti ea subscriptio addita fuit, cur Leontius Episcopus Arelatensis totius coniectus Præses, ac per universam Galliam Apostolicæ Sedis Vicarius eandem non subscripsit? Celebris est Hilari Papæ Epistola ad Episcopos Provinciæ Viennensis, Lugdunensis, Narbonensis primæ, & secundæ, & Alpium Apenninarum, in quâ hæc injungit: *Per annos itaque singulos ex provinciis, quibus potuerit congregari, habeatur Episcopale Concilium, ita ut opportunitatis locis, atque temporibus secundam dispositionem fratris, & Coepiscopi nostri Leontii, cui sollicitudinem in congregandis fratribus delegavimus, Metropolitanis per literas ejus admonitis celebretur.* Cur ergo Leontii nomen illis in literis desideratur, qui tamen Præses primo loco nominandus erat? Respondet Vossius cap. 50. Auxanium, qui prior subscriptus legitur, fuisse id temporis Metropolitanam Arelatensem: *Nobis sanè, inquit, verisimile sit, post Ravennium Auxanium, post illum Eonium Arelatensi Ecclesiæ præfuisse.* At labitur vir eruditus, nam inter Ravennium, & Eonium Leontius Arelate sedit, quod non modò ex memoratis literis Hilari Papæ, verum etiam ex Epistola Ruricii Episcopi Lemovicensis ad Eonium Arelatensem aperte intelligitur, in quâ hæc illi scribit: *Agnito transitu sancti & venerabilis apud me recordationis Domini mei decessoris vestri Leontii animo, & mente confusus diu, multumque tristatus sum.* Lib. 1. Epist. 15. Ille autem Auxanius non fuit Episcopus Arelatensis, sed unâ cum Fausto ad Hilaram Papam legatus ex Galliâ venit, idem etiam lites habuit cum Ingenuo Ebredunensi de jure in Episcopatum Cemeticensem, ut ex Epist. 4. Hilari liquet.

Ex his patet, memoratam illorum XI. Episcoporum subscriptionem non spectare ad Synodum Arelatensem, sed peractam fuisse in quodam privato eorundem pro dedicandâ Basilicâ, vel alio nescio quo expediendo simul coactorum congressu. Notarunt autem Baronius ad annum 490. & Vossius horum plerosque à Sidonio in Epistolis laudari. At in eo Vossius erravit, quòd Eutropium, qui quârto ibidem loco recitatur, illum eundem putavit, ad quem lib. 1. Epist. 6. & lib. 3. Epist. 5. Apollinaris scripsit; nam hic Eutropius non erat Episcopus, cum in Epistola illâ sextâ Sidonius illum invitet *ad capebenda militiæ palatine munia*, increpans eundem, quòd procul ab urbanis negotiis vivere destinasset *inter busseguas rusticanos, subulcosque roncantes.* Et in Epistola libri tertii scribit se ejusdem *fascibus gratari*; fuit enim Præfectus Prætorio Galliarum. Baronius etiam, quem Decampsius, & Moraines secuti sunt, plerosque eorundem Antistitum cum iis confundit, qui in sequenti sæculo florere in Synodo Epaunensi. Pragmaticus ab illo statuitur Augustodunensis Episcopus, cujus festa dies agitur X. Kal. Decembris. Claudius putatur Bisuntinus Episcopus, cujus memoria die 6. Junii in Martyrologio recolitur. Julianum verò arbitratur fuisse Antistitem Carpentoratensem, & hi omnes Epaunensem Synodum subscripsere, quam idem Cardinalis celebratam putat anno 509. Cæterum cum Concilium Epaunense peractum sit anno 517. ut ex hac subscriptione Sancti Aviti Viennensis patet: *Avitus subscripsit die XVII. Kal. mensis VIII. Agapto V.C. Cos. qui cum Anastasio Aug. IV. anno 517. consulatum gessit, palam sit, Episcopus, qui Fausti literas subfigurarunt tempore Leontii Arelatensis, di-*

versos fuisse in iis, qui Epaunensem Synodum habuere. Et quidem Augustoduni non Pragmaticus, sed ejus decessor Euphronius sedebat, & septimus eandem Fausti literas subscripsit, cujus etiam Epistola anno Imperatoris Valentiniiani XXVIII. datâ ad Agrippinum meminit Idatius in Chronico. Patiens fuit Episcopus Lugdunensis, ad quem extat Sidonii Epistola 12. lib. 6. Ad Pragmaticum ibidem Epist. 2. & ad Megatium lib. 7. Epist. 3. recitantur. Pauli verò, & Eutropii meminit Hilarius Papa in titulo literarum ad Episcopos Galliæ. Julianum illum fuisse puto, cui Pomerius tres de vitâ contemplativâ libros inscripsit. Claudii, & Leucadii nulquam mentionem factam legi, præterquam in epigraphe literarum Lucidi, de quibus proximè dicemus.

Interim Lucidus, cum passim in Galliâ uti pravorum dogmatum professorem se traduci intelligeret, quòd samæ suæ consuleret, palinodiæ libellum contexit, quem ad Episcopos Gallicanos tranmisit, quorum nomina in epigraphe recitantur. Hos inter leguntur Leontius Metropolitâ Arelatensis, Sanctus Patiens Metropolitâ Lugdunensis, & Mamertus Metropolitâ Viennensis. Hæc autem Lucidus præfatur: *Correctio vestra salus publica, & sententia vestra medicina est, undè & ego summum remedium duco, ut præteritos errores accusando excitem, & salutiferâ professione me diluam.* Proinde juxta prædicandâ recentia statuta Concilii damno vobiscum &c. Cellotius scribit hunc retractationis libellum missum fuisse à Lucido ad Patres Synodi Lugdunensis, quæ in eadem causâ post Arelatensem habita fuit teste Fausto in præfatione ad Leontium. Sed res mihi incerta est, & potius ad Arelatensis Concilii Patres Lucidus videtur eas literas destinasse, hæc enim Synodus à Leontio contra Prædestinatianos coacta fuit: audiatur Faustus: *Quòd pro sollicitudine pastorali beate Papa Leonti in condemnando Prædestinationis errore Concilium summorum Antistitum congregastis, universis Galliarum Ecclesiis præstitistis &c.* Et postea: *In quo quidem opusculo post Arelatensis Concilii subscriptionem novis erroribus deprehensis adjici aliqua Synodus Lugdunensis exegit.* Quare cum Faustus laudet Synodum summorum Antistitum Arelate à Leontio peractam pro Prædestinatianis extirpandis, ad illius Synodi Patres Lucidus scripsit, quorum sententiâ errores Prædestinatianorum damnati fuerant. De tempore horum Conciliorum non unâ est Scriptorum sententiâ; nam Baronius ad annum 490. & Synodos, & universa eâ in causâ à Fausto scripta recenset. Vossius toto cap. 50. memorato versat se, ac vèxat, ut utriusque Concilii tempora statuât, ac denique re infectâ concludit: *Ergo inter annum 472. & 494. Concilium utrumque peractum est.* Attamen certum est antè annum 494. laudatas Synodos habitas fuisse, cum id temporis Ludguni sederet Rusticus, qui Epiphanium Ticinensem ad Burgundionum Regem legatum excepit; tempore autem earum Synodorum Patiens Lugdunensem cathedram tenebat, inter quem, & Rusticum in Martyrologio Saullati Lupicinus, & Africanus interponuntur. Massiliæ anno 464. sacra administrabat Eustasius, seu Eustachius ex literis Hilari Papæ ad Episcopos Galliæ eo anno perscriptis, cui successit Græcus ex Sidonio lib. 7. Epist. 2. At Græcus ex tabulis Sammarthani antè annum 480. decessit, cum eo anno ibidem Cannatus Massiliensium Episcopus asseratur. Anno 494. ejusdem urbis Episcopus erat Honoratus ex Gennadio in calce sui catalogi de Scriptoribus Illustribus. Si mundus putat, relatas Synodos peractas fuisse circa

circa annum 475. quæ opinio cæteris probabilior est, tunc enim ex literis Sidonii Patiens, Græcus, alique, qui in epigraphæ literarum Lucidi leguntur, vivebant. Laudatus Gilbertus Maguinius utramque Synodum Arelatensem, & Lugdunensem fœditas asserit, itemque Lucidi Epistolam, contendens, omnia hæc subdola Fausti Rejenis arte composita, quod Sancti Augustini doctrinam sub nomine Prædestinatianæ hæresis à Synodis Gallicanis damnatam vendicaret. Sed his nunquam assentiar; quis enim de Fausto tantos sibi dolos perfudeat, qui coram universis Galliarum Episcopis tantorum mendaciorum architectum se fistere non extimuerit? Quo animo Leontio Metropolitanæ doctissimo imponere ausus fuisset, quasi de remotissimis Asiæ rebus perscriberet, non verò de iis, quæ in duabus nobilissimis urbibus nudius tertius gesta fuerant? Opponit Maguinius nusquam, præterquam in Faustii libris illarum Synodorum mentionem fieri. At hoc negantis argumenti genus lubricum est. Scimus, Leontium Arelatensem ex Hilari decreto superius laudatæ Synodos Gallicanas quotannis coegisse, quarum tamen nusquam memoria extat. Apologistæ Jansenii utramque Synodum habitam fuisse concedunt, addunt tamen eas conflatas ex Episcopis partim Semipelagianis, partim à Semipelagiano Fausto deceptis. Sed sine testibus hanc injuriam doctissimis, ac sapientissimis Patribus inurere non ausim. Illud verisimile videtur, Faustum mandati limites excessisse, dum non modò quorundam Prædestinatianorum errores, ut injunctum fuerat, confutavit, verum etiam eà occasione Sancti Augustini de gratuita prædestinatione doctrinam subruere conatus fuit.

CAPUT XVI.

Gennadius Massiliensis Semipelagianus. Moritur Faustus Rejorum Episcopus, de quo aliorum judicia expendantur.

^{Anno}
^{490.} **C**assiani doctrina hoc sæculo serè exente strenuum nacta est laudatorem Gennadium Presbyterum Massiliensem, qui in suo libro de Illustribus Scriptoribus Semipelagianos laudibus, Augustinum verò, ejusque defensorem Prosperum dicitur excepit. Etenim cap. 63. ubi de Eucherio: *Sed & Sancti*, inquit, *Cassiani quædam opuscula lato tenfa sermone angusto verbi resolvens tramite in unum coegit volumen.* Prosperum verò à Cœlestino Papâ olim commendatum eidem Catalogo inferens cap. 84. quasi per contemptum: *Prosper*, ait, *Homo Aquitania Regionis.* Deinde illum ut publicum alienæ famæ demuntorem accusans addit: *Legi, & librum adversus opuscula sub personâ Cassiani, quæ Ecclesia Dei salutaria probat, ille infamat nociva.* Ubi Vincentius Lerinensis vocavit Prosperum criminatorem, hic eundem infamatorem ignominie causâ vocat. Rursus cap. 85. de libris Faustii Semipelagianis erroribus scitentibus ita judicat: *Edidit quoque opus egregium de gratiâ Dei.* Undè ex Semipelagianorum laude, ac Prosperi reprehensione fuisse illum Semipelagianum, nullus jure inficias ibit. Sed nec veritus est errorem, tantumque non hæresim Magno Augustino impingere, dum cap. 38. hæc de illo Sanctissimo Doctore scripsit: *Catholicus permansit tamen, & error illius sermone multo, ut dixi, contractus lucet à hostium exaggeratus necdum hæresis questionem dedit.* Quibus verbis Sancti Augustini de prædestinatione sententiam citrà dubium fugillat. Etenim aliquam Augustini sententiam uti erroneam

traducit, & hanc lucet à hostium exaggeratam dicit, quod de nullâ ejus sententiâ adversus Pelagianos propugnata dici potest; nam tunc Gennadius Pelagianum aliquod dogma tanquam veritati consonum adstruxisset, cujus oppositum erroris inibi insimulasset. Igitur de prædestinatione gratuita id accipiendum venit, cum contra illam initio omnes ferè in Galliâ conspirassent, undè lucet eorundem errorem exaggeratum pronunciat. Non tamen tradit eam opinionem tanquam hæreticam proscripam, cum plerique eandem tuerentur. Gennadio concinit Faustus in Epistolâ ad Græcum dicens: *quid apud doctissimos in Augustini scriptis esse suspectum.* Ita illi eandem tibiam contra Augustinum inflant.

Florebat tunc Massiliæ Honoratus Episcopus, qui in Gennadii Catalogo Scriptorum agmen claudit; hunc in eadem sententiâ cum Gennadio fuisse suspicor, quòd in libello de Vitâ Sancti Hilarii Arelatensis c. 3. scribit: *Emenso biennio cum ad MERITI PROPRII percipiendum EX MERITO præmium ex vitæ hujus cursu Beatus Pontifex vocaretur Honoratus.* Ut quid enim toties meritum in eodem versu, & quidè proprium inculcat, nisi ut ex meritis prædestinatio divina suspendatur? Hinc factum est, ut paulò post Cassiano, ac Fausto à Gelasio Papâ in Romanâ Synodo damnatis, uterque, Honoratus scilicet, & Gennadius libellum fidei Romam mittere coacti sint, quo à Semipelagianorum sententiâ proci se esse monstrarent. De Honorato hæc scribit Gennadius: *Sanctus quoque Papa Gelasius Romana Urbis Pontifex per scripturam agnoscens ejus fidei integritatem rescripto suo probatam judicavit.* Gennadius verò, quòd ob laudes Semipelagianorum malè audiebat, fidei libellum, & ipse Romam ad eundem Pontificem deferendum curavit. Hinc cap. ult. ait: *Et opus de fide meâ misi ad Beatum Gelasium Urbis Romæ Episcopum.* Ita enim legendum tradit Vossius lib. 1. cap. 10. Hinc Pelagianæ, non verò uti communiter ponitur, & hoc opus de fide meâ, nam pronomen HOC non potest denotare librum de Scriptoribus Illustribus, neque enim ille est liber de fide. Porro hunc librum putant illum esse, qui inter Opera Sancti Augustini Tom. 3. circumferitur sub titulo *De Ecclesiasticis dogmatibus*; Gennadio enim adscribitur ab Hadriano Papâ in Epistolâ ad Carolum Magnum, ubi Gennadium, & Sanctum, & Episcopum Massiliensem dicit. Antequam tamen de hoc libro judicium feram, adverto, Gennadium duo illa capita nempè 99. & 100. ubi Honorati, ac sui ipsius librorum mentionem facit, addidisse post factam Romæ à Sancto Gelasio Cassiani, ac Faustii proscriptionem, nam ob laudes Semipelagianis datas malè illum audivisse diximus, undè quòd se omni malæ suspicionis onere apud Gelasium exsolveret, unâ cum suo Episcopo libellum fidei transmisit, ejusque mentionem vulgato libro appendicis loco subtexuit, undè in plerisque M.S. codicibus neutrius nomen legitur, ut notat Suffridus in Scholiis ad Gennadium.

Videndum hic est, quo tempore Gennadius hunc librum de Scriptoribus Illustribus ediderit, indè enim nonnullorum dubiorum solutio, quæ infra sunt discutienda, dependet. Baronius ad annum 490. p. 443. ait: *Hoc anno moritur Theodolus celebris in Cæsaryiâ scriptor, de quo ista Gennadius: Theodulus Presbyter in Cæsaryiâ scripsisse multa dicitur &c. moritur hic scriptor ante triennium regnante Zenone: Hæc Gennadius post tres annos ista scribens.* Itaque Baronio teste librum de Scriptoribus Illustribus scripsit Gennadius anno 493. Benè isthæc se haberent,